

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny **(320)**

Wspólne posiedzenie
Komisji Samorządu Terytorialnego
i Administracji Państwowej (36.)
oraz Komisji Obrony Narodowej
i Bezpieczeństwa Publicznego (42.)
w dniu 3 lipca 2002 r.

V kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie wniosków zgłoszonych do ustawy o uznaniu części Półwyspu Helskiego za obszar szczególnie ważny dla obrony kraju.

(Początek posiedzenia o godzinie 17 minut 06)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego Wiesław Pietrzak)

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Panie i Panowie Senatorowie, otwieram wspólne posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej oraz Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego.

Przedmiotem dzisiejszego posiedzenia jest rozpatrzenie zestawienia wniosków zgłoszonych do ustawy o uznaniu części Półwyspu Helskiego za obszar szczególnie ważny dla obrony kraju. Jesteśmy po debacie, a w zestawieniu mamy osiemnaście poprawek.

Witam pana ministra Urbankowskiego oraz towarzyszące mu osoby: pana dyrektora generalnego Pinkowskiego i pana pułkownika. Witam również przedstawiciela Biura Legislacyjnego.

Przystępujemy do procedowania. Dyskusja w sprawie poprawek już się odbyła, więc nie będziemy szczegółowo omawiać kolejnych punktów, chyba że zajdzie taka potrzeba.

Poprawka pierwsza. Mam pytanie do przedstawicieli rządu: czy panowie akceptują tę poprawkę?

**Dyrektor Generalny w Ministerstwie Obrony Narodowej
Jakub Pinkowski:**

Panie Przewodniczący, akceptujemy tę poprawkę.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Czy pan senator Adamski chce zabrać głos?

Senator Jerzy Adamski:

Tak, zgłaszam wniosek. Poprawki: pierwsza, dziewiąta, jedenasta, trzynasta, czternasta i osiemnasta, są wspólnymi poprawkami obu komisji. Obie komisje je rozpatrzyły i zaaprobowały, więc sądzę, że możemy je przegłosować en bloc.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Czy Biuro Legislacyjne uważa, że któraś poprawka wzbudziła kontrowersje?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak, wspólne poprawki komisji: pierwsza, dziewiąta, jedenasta, trzynasta, czternasta i osiemnasta.

(Senator Jerzy Adamski: I osiemnasta.)

Czy ktoś jest przeciwny głosowaniu en bloc?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Proszę.

Senator Mieczysław Janowski:

Panie Przewodniczący, proszę przedstawicieli rządu o opinię do tych poprawek. Czy strona rządowa popiera te poprawki?

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Bardzo proszę. Te poprawki są również poprawkami Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego i w czasie debaty strona rządowa już przedstawiła swoje jednoznaczne stanowisko w tej sprawie.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej
Piotr Urbankowski:**

Tak. Popieramy poprawkę pierwszą, a także poprawkę...

(Przewodniczący Wiesław Pietrzak: Dziewiąta.)

...dziewiątą, również jedenastą, kolejną poprawkę, to jest trzynastą, tak, mimo wątpliwości, czy nie jest związana z poprzednimi, czternastą, tak, i...

(Przewodniczący Wiesław Pietrzak: Osiemną, dotyczącą vacatio legis.)

...osiemną z całą pewnością.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dobrze. Wobec tego wymienione poprawki przegłosujemy en bloc, proszę bardzo.

Kto jest za przyjęciem tych poprawek? (14)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał od głosu? (0)

Stwierdzam, że poprawki zostały przyjęte.

Proszę przedstawicieli rządu o ustosunkowanie się do poprawek: drugiej, trzeciej i czwartej. Te poprawki wzajemnie się wykluczają. Proszę powiedzieć, która z tych poprawek...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Bardzo przepraszam. Wiem, co mówię. Przyjęcie poprawki drugiej wyklucza głosowanie nad poprawkami trzecią i czwartą. Dlatego najpierw mówimy o drugiej, trzeciej i czwartej. Którą poprawkę aprobeuje resort obrony?

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej
Piotr Urbankowski:**

Panie Przewodniczący, Wysokie Komisje, akceptujemy poprawkę trzecią, zgłoszoną przez senatora Pietrzaka, w której chodzi o skreślenie w pkt 4 w ust. 1 w art. 3 wyrazów „z wyjątkiem najmu samodzielnych lokali mieszkalnych, które stanowią odrębną nieruchomość”.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Przypominam, że chodzi o wykreślenie wszelkich wyjątków, mówiłem o tym w czasie debaty. Czy są do tego pytania?

Proszę bardzo.

Senator Mieczysław Janowski:

Panie Ministrze, jak było w przedłożeniu rządowym?

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej
Piotr Urbankowski:**

Już sprawdzamy: „najem lub dzierżawę nieruchomości przez czas przekraczający sześć miesięcy, z wyjątkiem najmu samodzielnych lokali mieszkalnych, które stanowią odrębną nieruchomość”.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Tak, dziękuję. Czy są jeszcze pytania?

Przystępujemy do głosowania. Przypominam, że nad poprawkami drugą i siódmą głosujemy łącznie. Przedstawiciele rządu nie mają wątpliwości. Proszę bardzo.

Kto z państwa jest za przyjęciem tych poprawek, proszę o podniesienie ręki. (2)

Kto jest przeciwny? (8)

Kto się wstrzymał od głosu? (3)

Stwierdzam, że poprawki zostały odrzucone.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką trzecią. Przypominam, że przyjęcie tej poprawki wykluczy głosowanie nad poprawką czwartą.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (13)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał od głosu? (1)

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Nad poprawką czwartą nie głosujemy.

Poprawka piąta, grupy senatorów. Nie będę wymieniać wszystkich nazwisk. Pan senator Janowski jest jednym z wnioskodawców, którzy zaproponowali skreślenie pktu 5 w ust. 1 w art. 3.

Opinia przedstawiciela rządu?

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej
Piotr Urbankowski:**

Panie Przewodniczący, jesteśmy przeciwni tej poprawce. Ale skoro trwa dyskusja, to proszę pana dyrektora o wyjaśnienie, dlaczego jesteśmy jej przeciwni.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Proszę bardzo, pan dyrektor Pinkowski.

**Dyrektor Generalny w Ministerstwie Obrony Narodowej
Jakub Pinkowski:**

Panie Przewodniczący! Wysokie Komisje!

Pkt 5 w ust. 1 w art. 3 dotyczy obowiązku uzyskiwania zezwolenia na „zmianę dotychczasowego zagospodarowania lub uzbrojenia terenu niepowodującą konieczności wprowadzenia zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego”. Podane przez pana senatora w czasie debaty przykłady, to jest przebieg linii telefonicznych itd., będą ważniejsze dla władz wojskowych niż dla osób, które zleciły wykonanie instalacji. Ważne jest nie to, kto zlecił wykonanie, tylko to, jak głęboko lub jak wysoko linie będą przebiegać. Praktycznie sprawa sprowadza się do ogólnego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i do zmian, które można wprowadzić bez dokonywania zmian w samym planie.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze pytania?

W imieniu wnioskodawców, proszę uprzejmie.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

(Głos z sali: Proszę włączyć mikrofon.)

Senator Mieczysław Janowski:

Myślę, że skreślenie tego ustępu w art. 3 nie spowoduje zmniejszenia stopnia podporządkowania władzom wojskowym. Panie Ministrze, wspominałem o poszukiwaniu konsensu, o daniu pewnej satysfakcji samorządowi. Dlatego w imieniu grupy senatorów proszę o przyjęcie tej poprawki.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś chce zabrać głos? Nie widzę chętnych.

Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem poprawki piątej? (1)

Kto jest przeciwny? (12)

Kto się wstrzymał od głosu? (1)

Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Nad poprawkami szóstą i szesnastą należy głosować łącznie. Przyjęcie tych poprawek wykluczy głosowanie nad poprawką piętnastą. Są to poprawki pana senatora Szafráńca.

Proszę, Panie Ministrze.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej
Piotr Urbankowski:**

Jesteśmy przeciwni tej poprawce. W czasie dyskusji mówiłem, że ta kwestia była szeroko dyskutowana w Sejmie. Chcę podkreślić, że wyłączenie cudzoziemców będzie niezgodne z prawem europejskim.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Proszę bardzo, czy ktoś z państwa senatorów chce zabrać głos? Myślę, że ta sprawa jest szczegółowo uregulowana w innej ustawie. Żaden cudzoziemiec nie nabędzie ziemi bez zgody ministra spraw wewnętrznych, a ten na pewno zasięgnie opinii ministra obrony narodowej. Wręcz musi jej zasięgnąć, przepraszam.

Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem poprawek szóstej i szesnastej? (1)

Kto jest przeciwny? (14)

Kto się wstrzymał od głosu? (0)

Poprawki nie zostały przyjęte.

Nad poprawką siódmą już głosowaliśmy.

Poprawka ósma. Poprawka zgłoszona przez Komisję Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej.

Proszę o opinię przedstawiciela rządu.

**Dyrektor Generalny w Ministerstwie Obrony Narodowej
Jakub Pinkowski:**

Panie Przewodniczący, Wysokie Komisje, zdecydowanie nie popieramy tej poprawki. Przepisy, które mają zostać skreślone, podlegają regulacjom innych ustaw, w tym ustawy – Prawo ochrony środowiska. Również Biuro Legislacyjne zakwestionowało przerzucenie ciężaru dowodu na aktualnie władającego nieruchomością w przypadku tak zwanej restytucji. Pan minister mówił o tym w swoim wystąpieniu.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z państwa senatorów chce zabrać głos? Nie widzę chętnych.

Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem poprawki? (1)

Kto jest przeciwny? (7)

Kto się wstrzymał od głosowania? (6)

Stwierdzam, że poprawka nie została przyjęta.

Poprawka dziesiąta, Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej.

Proszę bardzo, przedstawiciele rządu.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej
Piotr Urbankowski:**

Popieramy tę poprawkę.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Czy ktoś z państwa senatorów chce zabrać głos w sprawie poprawki dotyczącej ust. 2 w art. 7? Nie widzę chętnych.

Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (14)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał od głosu? (0)

Poprawka została przyjęta.

Poprawka dwunasta, również Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, dotycząca ust. 2 w art. 10.

Proszę uprzejmie, przedstawiciele rządu.

**Dyrektor Generalny w Ministerstwie Obrony Narodowej
Jakub Pinkowski:**

Panie Przewodniczący, Wysokie Komisje, jesteśmy przeciwni tej poprawce. Próbowaliśmy dyskutować o tej sprawie podczas posiedzeń komisji. Aby poprawka odniosła zamierzony przez wnioskodawcę skutek, powinna zostać inaczej sformułowana. Dopisanie słowa „odpowiednio” nie rozwiąże problemu. Za to pojawią się dodatkowe problemy związane ze stosowaniem przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Proszę bardzo.

Senator Zbyszko Piwoński:

Proszę o opinię pana mecenasa.

**Starszy Specjalista w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Piotr Magda:**

Dziękuję uprzejmie.

Panowie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Panie Ministrze! Panie Dyrektorze!

Nie ulega wątpliwości, że do odwołania od decyzji o odszkodowaniu podejmowanej przez ministra obrony narodowej nie można stosować wprost przepisów kodeksu

postępowania cywilnego. Przepisy tego kodeksu nie regulują odwołań od decyzji administracyjnych. Dlatego, zdaniem Biura Legislacyjnego, do odwołania stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania cywilnego. Poprawka została sformułowana prawidłowo. Dziękuję.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Proszę bardzo, czy jeszcze ktoś z państwa chce zabrać głos? Nie.

Przystępujemy do głosowania.

Proszę bardzo, kto jest za przyjęciem tej poprawki? (11)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał od głosowania? (3)

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Poprawka piętnasta. Grupa senatorów zaproponowała inne brzmienie art. 15. Tutaj również chodzi o nabywanie ziemi przez cudzoziemców.

Proszę bardzo, przedstawiciele rządu.

Dyrektor Generalny w Ministerstwie Obrony Narodowej

Jakub Pinkowski:

Art. 15 ustawy odnosi się do nabywania nieruchomości w drodze dziedziczenia ustawowego i testamentowego. Przyjęcie proponowanej poprawki zlikwiduje możliwość szczególnej regulacji dotyczącej przenoszenia prawa własności nieruchomości. Spowoduje to konieczność uzyskiwania zgody w trybie art. 3 ust. 1 pkt 1 zarówno w wypadku dziedziczenia ustawowego, jak i testamentowego, a strona rządowa chciała tego uniknąć w wypadku dziedziczenia ustawowego. Podczas posiedzeń komisji strona rządowa wskazywała na różnice w dziedziczeniu testamentowym i ustawowym, dowodząc, że dziedziczenie ustawowe korzysta z pierwszeństwa i ochrony ustawodawcy. Przykładem tego jest przepis o zachowku ograniczający swobodę testatora w zapisywaniu członkom rodziny tylko części majątku.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękuję bardzo.

Proszę bardzo, Biuro Legislacyjne.

Starszy Specjalista w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu

Piotr Magda:

Dziękuję uprzejmie.

Biuro Legislacyjne nie podziela poglądu, że przyjęcie poprawki zaproponowanej przez grupę senatorów, w tym przez pana senatora Mieczysława Janowskiego, spowoduje konieczność stosowania przepisu art. 3 ust. 1 pkt 1. Przepis ten dotyczy tylko i wyłącznie nabycia i przeniesienia prawa własności nieruchomości, a na gruncie systematyki kodeksu cywilnego kwestia nabycia i przeniesienia prawa własności nieruchomości nie dotyczy spadkobrania. Przyjęcie poprawki zaproponowanej przez grupę senatorów spowoduje tylko i wyłącznie to, że nie będzie regulacji przewidującej

obowiązek uzyskiwania zezwolenia na dziedziczenie testamentowe. Proponowana poprawka jest w pełni zgodna z opinią Biura Legislacyjnego. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Proszę bardzo, pan senator Janowski.

Senator Mieczysław Janowski:

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Państwo Senatorowie! Panie Ministrze!

Chcę również wrócić do mojej poprzedniej wypowiedzi o poszukiwaniu łagodzących rozwiązań. W konstytucji zapisano prawo do dziedziczenia, mówił o tym pan profesor Safjan. To prawo obowiązuje i słusznie jest jednym z najważniejszych praw obywatela. Dlatego trzeba mieć szczególne podstawy do ograniczenia kogoś w tej materii. A nie ma jakichkolwiek podstaw konstytucyjnych do uzależnienia dziedziczenia nieruchomości na podstawie testamentu od uzyskania zgody właściwego organu wojaskowego. Zatem wydaje mi się, że ta poprawka powinna zostać przyjęta przez Wysokie Komisje. Dziękuję.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękuję bardzo.

Mamy dwie interpretacje tego przepisu. Przedstawiciel rządu twierdzi, że wnioskodawcy zaostrzyli przepis, a wnioskodawcy mówią, że ich poprawka łagodzi ten przepis. Wobec tego jeszcze raz proszę przedstawicieli rządu o odniesienie się do tej poprawki.

**Dyrektor Generalny w Ministerstwie Obrony Narodowej
Jakub Pinkowski:**

Panowie Przewodniczący! Wysokie Komisje!

Po pierwsze, pomiędzy dziedziczeniem ustawowym a testamentowym jest zasadnicza różnica. Próbowałem to pokrótce wyjaśnić i jeszcze raz do tego wrócę. Dziedziczenie ustawowe następuje bez woli spadkodawcy, dziedziczenie testamentowe opiera się zaś na jego oświadczeniu woli. To jest ta zasadnicza różnica. Ze względu na nią strona rządowa zaproponowała w swoim projekcie poddanie dziedziczenia testamentowego zupełnie innemu reżimowi prawnemu niż w przypadku dziedziczenia ustawowego.

Po drugie, kwestionowanie rozwiązania, które nakłada obowiązek uzyskania zgody, i zapisu o dziedziczeniu przez spadkobierców ustawowych w razie nieuzyskania zgody na dziedziczenie testamentowe jest wyłącznie powtórzeniem przepisów zawartych w art. 7 ust. 3 ustawy o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców.

I po trzecie wreszcie – odnoszę się do istoty samej poprawki i do pierwszego argumentu, który podałem – na obszarze szczególnie ważnym dla obrony kraju art. 3 ustawy wprowadza ograniczenia polegające na obowiązku uzyskiwania przez władającego nieruchomością zezwolenia na nabycie i przeniesienie prawa własności nieruchomości. W przypadku spadkobrania również mamy do czynienia z przeniesieniem własności nieruchomości i jej nabyciem.

A zatem, konkludując, powtarzam – jeżeli mogę, Panie Ministrze – strona rządowa nie akceptuje tej poprawki.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękuję.
I jeszcze opinia Biura Legislacyjnego.

**Starszy Specjalista w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Piotr Magda:**

Dziękuję uprzejmie.
Wysoka Komisjo! Szanowni Państwo!

Problem dotyczący omawianej poprawki bierze się z tego, że pan senator, podobnie zresztą jak Biuro Legislacyjne, używa pojęcia nabycia i przeniesienia prawa własności nieruchomości w sensie prawnym, a nie w sensie ekonomicznym, jak to uczynił pan dyrektor. Nie ulega wątpliwości, że w sensie ekonomicznym mamy do czynienia z przeniesieniem i nabyciem prawa własności nieruchomości. Jednak w sensie prawnym, szczególnie na gruncie systematyki kodeksu cywilnego, kwestie nabycia i przeniesienia prawa własności nieruchomości oraz spadkobrania są ujęte w różnych częściach kodeksu cywilnego. Z punktu widzenia terminologii oznaczają one zupełnie co innego. Przyjmując interpretację pana dyrektora, można uznać, że w kwestii przepisu o spadkobranii wystarczy odpowiednio sformułować przepis w art. 3 ust. 1 pkt 1. Jednak art. 15 został sformułowany właśnie po to, aby wyraźnie podkreślić konieczność uzyskiwania zezwolenia w zakresie spadkobrania.

Konkludując: nabycie i przeniesienie prawa własności nieruchomości nie dotyczy kwestii spadku. Dziękuję.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękuję bardzo.

Czy w tej sytuacji państwo senatorowie są przygotowani do odpowiedzialnego głosowania nad tą poprawką? Tak?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Dobrze. Przepraszam za to naiwne pytanie, mam trochę wątpliwości, a sprawę należy potraktować odpowiedzialnie.

Proszę bardzo, kto jest za przyjęciem poprawki piętnastej, proszę o podniesienie ręki. (4)

Kto jest przeciwny? (3)

Rozumiem, że pozostali się wstrzymują. (9)

Myślę, że do czasu głosowania w czasie posiedzenia plenarnego wszyscy w do głębszy sposób zapoznamy się z tym problemem.

Poprawka siedemnasta, Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej. Skreśla się art. 16.

Opinia przedstawicieli rządu?

**Dyrektor Generalny w Ministerstwie Obrony Narodowej
Jakub Pinkowski:**

Tak, tak... Aprobujemy tę poprawkę.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Pytania? Nie ma.

Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (16)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał od głosu? (0)

Poprawka została przyjęta.

Głosujemy nad całością, tak? Głosujemy nad całą ustawą, wraz z przyjętymi poprawkami.

Kto jest za jej przyjęciem? (13)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał od głosu? (1)

Dziękuję bardzo.

Kto będzie sprawozdawcą? Na ochotnika pani senator Maria Berny.

Dziękuję serdecznie za udział w posiedzeniu. Dziękuję panu ministrowi i przedstawicielom Ministerstwa Obrony Narodowej. Dziękuję Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej za bardzo dobrą współpracę. Dziękuję panom senatorom i pani senator z Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Sprawozdawca? Już ustaliliśmy: pani Maria Berny.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Dziękuję, dziękuję bardzo.

(Koniec posiedzenia o godzinie 17 minut 30)

